

Moč

Moč pro biochemická vyšetření

Jednorázová moč

- k provedení analýzy moči chemicky, sedimentu a některých analytů moče
- jednorázový, nejlépe druhý ranní vzorek moči, pokud lékař neurčí jinak
- odběr do 10ml zkumavky viz „**Odběrové soupravy**“
- pokyny k odběru viz odkaz pokyn

Sbíraná moč - 24 hod.

- k vyšetření analytů v moči
- doporučeno vyšetření z moče sbírané 24 hod., postup při sběru moče viz odkaz „**Pokyny pro pacienta - odběr sbírané moče 24 hod**“

Průkaz cytomegaloviru

Odběrová souprava: virologické odběrové transportní médium pro průkaz Ag CMV v moči

Odběr: 4 ml (po vyznačenou rysku)

Poznámky:

- transport do laboratoře při 2-8 °C do 6 maximálně 12 hod. Nemrazit!

Bakteriologická a mykologická vyšetření

Odběrová souprava: zkumavka sterilní 10 ml

zkumavka sterilní 30 ml se šroubovacím uzávěrem
komerčně dodávané kultivační médium (např. Uricult)

Odběr: Pacient musí být podrobně poučen o technice odběru ústně i písemně letáčkem. Je nutno zabránit kontaminaci moče při odběru flórou přítomnou na zevním genitálu, ústí uretry a při manipulaci s odebranou močí.

a) střední proud ranní moče

(u infekcí močové trubice - první porce moče, u infekcí prostaty - poslední porce moče)

- odběr u muže:
Po přetažení předkožky si pacient omyje glans vlažnou mýdlovou vodou a otre sterilní gázou. První porci močí pacient do klozetu a pak do odběrové nádoby.

Moč

- odběr u ženy:
Levou rukou oddálí pacientka labia a gázovým tamponem smočeným ve vlažné mýdlové vodě očistí zevní genitál směrem zepředu dozadu. Totéž opakuje dalším tamponem a vše ukončí opláchnutím vlažnou vodou. Pak nejlépe v podřepu s abdukovanými stehny pacientka močí a teprve po chvíli zachytí střední proud moče do odběrové nádoby.
- odběr u kojenců:
Provádí se pouze u dětí se suchou plenou a čeká se po rozbalení nejdéle 20 minut. Po očištění zevního genitálu vodou a mýdlem se nalepí sterilní plastický sáček, do něhož se zachytí střední proud moče. Je třeba počítat se zvýšenou mírou kontaminace, případně nálež ověřit novým odběrem.

b) cévkovaná moč

(v případech, že pacient nemočí nebo nekomunikuje)

po aseptickém zavedení cévky se prvních několik mililitrů moče odstraní a k vyšetření se posílá až vzorek z následující porce

c) moč získaná suprapubickou punkcí

(v odůvodněných případech – nejčastěji u velmi malých dětí a novorozenců nebo u dospělých, kteří nemočí, nelze je katetrizovat (překážky v močových cestách apod.) a přítomnost močové infekce je velmi suspektní).

- punkce se provádí nad středem horního okraje symfýzy po předchozí dezinfekci kůže a subkutánní aplikaci vhodného anestetika, odebírá se zpravidla 10 ml moče

d) moč z nefrostomie, moč z ureteru

e) moč na komerčně dodávaných kultivačních médiích

přesné dodržení odběru podle doporučení výrobce

- toto screeningové vyšetření není vhodné pro kvantitativní kultivační vyšetření moče

Poznámky:

- odebrat cca 5 ml (minimálně 1 ml) moče
- na žádanku je vhodné uvést, jakým způsobem byla moč odebrána
- není vhodné vyšetřovat moč z plastického rezervoáru u pacientů s permanentním katétre. Moč odebraná z konce permanentně zavedené cévky obsahuje pomnoženou flóru cévky, jež může být jiná než flóra v močových cestách.
- vzorek by měl být zpracován do dvou hodin po odběru nebo musí být skladován a transportován při 2-8 °C (chladničková teplota) a zpracován do 24 hodin.

Další vyšetření:

- stanovení antigenu *Streptococcus pneumoniae* v moči pacientů s příznaky pneumonie – požadavek uveďte na žádance (výsledek za 1 hodinu po doručení do laboratoře, odběr moči – standardní)
- průkaz antigenu *Chlamydia* sp. metodou rychlé immunoassay u mužů
 - 1) Pacient by neměl močit aspoň 1 hodinu před odběrem.
 - 2) Do čisté suché nádoby by se mělo odebrat víc jak 10 ml z prvního proudu moči (k testování je třeba 10ml).

Moč

3) Pokud moč nemůže být vyšetřena během 6 hod po odběru, je možno ji skladovat při teplotě 2-8 °C až po dobu 5dnů.

Průkaz mykobakterií

Odběrová souprava: kontejner sterilní 120 ml

Odběr: minimálně 3 dny po sobě, nejlépe je však provést 5 odběrů.

Odebírá se první ranní moč – střední proud – nejméně 50 ml ženy, 100 ml muži

Poznámky:

- vyšetření moče je základním požadovaným vyšetřením při podezření na renální případně urogenitální TBC. Vyšetření moče lze dále použít při podezření na jinou formu extrapulmonární TBC, má však obecně velmi nízkou záchytnost.

Průkaz schistosomózy

Odběrová souprava: zkumavka sterilní 30 ml se šroubovacím uzávěrem

Odběr: minimálně 20 ml, nejlépe ranní moč, případně moč odebranou mezi 10-14 hodinou, hlavně poslední porce při domočování.

Imunologická vyšetření

Odběrová souprava: zkumavka sterilní 10 ml

Odběr: cca 4 ml, vyšetření analytů v moči se provádí z jednorázového odběru nejlépe první nebo druhé ranní moče odebrané ze středního proudu.